

Nr 259.

Av herr **Thorsson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 87, angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén.

Uti proposition nr 87 till innevarande års riksdag hemställer Kungl. Maj:t, att riksdagen ville »till uppförande av nytt etablissemang å Järvafältet för fälttelegrafkåren bevilja ett anslag av 1,998,000 kronor samt härav för år 1917 anvisa ett belopp av 800,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1916 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 400,000 kronor.»

Förläggningsfrågan med därav föranlett förslag till ett nytt kasern-etablissemang för fälttelegrafkåren, framfördes av Kungl. Maj:t uti proposition nr 110 till 1915 års riksdag. Förslaget innebar då, att kåren skulle förläggas till Uppsala, då denna plats var den enda i södra Sverige, varest ett av de militära sakkunniga godtagbart flygfält kunde anordnas, och då Kungl. Maj:t ansåg Uppsala ur förläggningssynpunkt vara i stort sett jämställt med Stockholm, anbefalldes Kungl. Maj:t kårens förläggning dit.

Riksdagen, som icke ansåg det med jordbrukskulturen förenligt att använda de ifrågasatta jordområdena till flygfält, avslag emellertid Kungl. Maj:ts förslag, och begärde en förnyad utredning angående den lämpligaste förläggningssorten för telegrafkåren, och framhöll bland annat, att innan definitivt beslut i förläggningsfrågan fattades, borde, som även i inkomna motioner förordats, tagas i övervägande, om icke något av de förefintliga övningsfälten — såväl de nu använda som de förutvarande — kunde tagas i anspråk för ifrågavarande truppförband.

Vad särskilt angår övningsfälten eller mötesplatserna, torde det ej heller vara uteslutet, att därest fälttelegrafkåren skulle kunna i sin helhet förläggas till någon av dessa, att där befintliga byggnader skulle kunna användas, samt besparingar härigenom erhållas i de beräknade kostnaderna för förläggningen.

Av den redogörelse, som lämnats med anledning av riksdagens begärda utredning, synes det mig, som om de utredande myndigheterna egentligen inskränkt sig till en undersökning angående möjligheten av att å de nyförvärvade Järvaområdena upptäcka en plats där ett *nöd- torftigt* flygfält kunde anordnas för telegrafkårens flygavdelning.

Vid genomläsandet av proposition 87 får man det bestämda intrycket, att de militära myndigheternas anspråk på ett användbart flygfält betydligt reducerats under det gångna året. Vad som vid föregående års riksdag från dess sida ansågs böra vara avgörande för telegrafkårens förläggning, synes i år nästan alldeles vara lämnat ur räkningen. Då krävdes framför allt ett förstklassigt flygfält, nu äro de avgörande momenten framför allt tillgången på elektrotekniska verkstäder, utbildningsanstalter för chaufförer och instrumentmakare, vidare tillgång till ett rikligt telefonnät och slutligen — terrängen kring huvudstaden. Flygfältet har synbarligen efter generalstabschefens funderingar om att upprätta en självständig flygkår, icke längre ansetts böra tillmätas någon avgörande betydelse vid bestämmandet av fälttelegrafkårens förläggning.

Den av generalstabschefen ifrågasatta »flygutbrytningen» lär väl i alla fall ändå icke ske i en sådan flygande fläng, att icke nödig hänsyn bör tagas till kårens blivande flygfält, då det ännu icke är utrönt, huruvida riksdagen kan befinnas villig att biträda eventuella förslag om upprättandet av ett nytt truppförband för flygkåren. Så länge denna fråga är oavgjord, synes det mig därför lämpligast att räkna med och anse flygkåren såsom en specialgren av fälttelegrafkårens verksamhet.

Skulle mot förmodan de militära myndigheterna på allvar ifrågasätta en utbrytning av flygvapnet från fälttelegrafkåren, vore det måhända lämpligt att ånyo upptaga frågan om hela telegrafkårens fördelning ut på respektive fältingenjörkårer, då det ej kan vara lämpligt att samtliga till denna kår hörande såväl befäl som manskap under sin fredsutbildning huvudsakligen skola vara hänvisade till *en* förläggningsort.

Under de förberedande undersökningar som gjorts för att uppsöka ett lämpligt flygfält, har såväl generalstabs- som fortifikationschefen underkänt Järvafältet. Då egendomarne Bög, Säby och Knista skulle förvärfvas för utökning av detsamma, framhölls en hel rad av militära anspråk som skulle fyllas, om staten förvärvade dessa nya områden. Hade de militära cheferna 1913 och 14 själva trott på att förut nämnda egendomar skulle tillföra huvudstaden ett förmånligt flygfält, synes det mig naturligt, att åtminstone vapnets egentliga målsman, fortifikationschefen, icke skulle uraktlåtit att fästa vederbörandes uppmärksamhet på fyndet.

Såväl fortifikations- som generalstabschefen och statsrådet hade ju därigenom befriats från det, som jag tror, för dem ingalunda angenäma uppdraget att i proposition till 1915 års riksdag motivera fälttelegrafkårens förflyttning till Uppsala.

Uti den motion, som jag kände mig skyldig att i detta ärende frambära till 1915 års riksdag, yrkade jag avslag på framställningen om fälttelegrafkårens förläggning till Uppsala och påyrkade i stället en närmare utredning om lämpligheten av att förlägga kåren till någon av de gamla förläggningsorterna, där lämpligt flygfält fanns att tillgå. Jag anförde då såsom lämpliga platser Malmslätt och Skillingaryd. Som jag förut nämnt biföll riksdagen i huvudsak min framställning och påkallade en förnyad utredning.

Av den nu föreliggande propositionen synes framgå, att de militära myndigheterna icke tagit någon särskild hänsyn till riksdagens framställning, i den mån denna pekat på ett flygfält söder om huvudstaden, utan de synas uppenbarligen hava fastnat i Stockholmsterrängen och dess rika telefonnät.

Emellertid synes det mig som om Malmslätt kunde erbjuda fälttelegrafkåren ett flygfält, som till och med kan tävla med Uppsala, och av den anledningen dristar jag mig att påkalla en ny utredning av frågan. Det av Kungl. Maj:t begärda anslaget, 1,998,000 kronor till ett nytt etablissemang för kåren, överstiger det ursprungligen beräknade beloppet med icke mindre än 224,000 kronor. Även detta är en anledning till förnyade undersökningar angående hela förläggningsfrågan.

Det stora antal byggnader av olika slag, som de båda livgrenadjärregementena kvarlämna på Malmslätt, synes i avsevärd grad kunna nedbringa det begärda byggnadsanslaget.

Det område som nu disponeras av fälttelegrafkåren kan näppe- ligen avyttras under de närmaste 10 åren, och ett uppskov med kårens flyttning synes mig därför ur den synpunkten icke vålla några olägenheter.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställes,

a) att Kungl. Maj:ts i proposition, nr 87, gjorda framställning om, att riksdagen ville, »till uppförande av nytt etablissemang å Järvafältet för fälttelegrafkåren bevilja ett anslag av 1,998,000 kronor samt härav för år 1917 anvisa ett belopp av 800,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år

1916 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 400,000 kronor» icke måtte av riksdagen bifallas, samt

b) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om förnyad utredning och därpå grundat förslag angående förläggning av fälttelegrafkåren till Malmslätt.

Stockholm den 11 april 1916.

F. V. Thorsson.
